

Akne Hastalarında Cardiff Akne Kısıtlılık İndeksinin Türkçe Versiyonunun Geçerliliği ve Güvenilirliği

Validity and Reliability of Cardiff Acne Disability Index in Turkish Acne Patients

Nilhan Atsü, Dilek Seçkin*, Nilüfer Özaydın**,
Sanda Cali**, Zeynep Demirçay*, Tülin Ergun*

Marmara Üniversitesi, Medikososyal Ünitesi, İstanbul

*Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı, İstanbul

**Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Özet

Amaç: Akne toplumda sık görülen ve yaşam kalitesini ciddi boyutta etkileyen bir hastalıktır. Hastalığın yaşam kalitesine olan etkilerinin değerlendirilebilmesi amacıyla sık kullanılan ölçekler arasında yer alan Akne Yaşam Kalite Ölçeği (AYKÖ) Türkçe geçerliliği kanıtlanmış olan bir ölçektir. Bir başka sık kullanılan ölçek olan Cardiff Akne Kısıtlılık Ölçeği (Cardiff Acne Disability Index, CADİ)'nin Türkçe versiyonunun toplumumuz için geçerliliği ise henüz araştırılmamıştır. Bu araştırmanın amacı CADİ'nin geçerliliğini araştırmak ve sonraki çalışmalarda diğer ölçeklerle karşılaştırmaktır.

Gereç ve Yöntem: Dermatoloji polikliniğine ardışık olarak başvuran 68 akne hastasında bir hafta arayla iki kez CADİ'nin Türkçe versiyonu uygulanmıştır. Test sonuçlarının iç tutarlılığı ve geçerliliği Cronbach alfa ve Pearson korelasyon analizi testleriyle değerlendirilmiştir.

Bulgular: Tekrarlanan test sonuçlarının Cronbach alfa değeri 0,68 yaklaşık değer 0,7 olarak saptanmıştır.

Sonuç: Uygulaması kolay, kısa ve pratik bir ölçek olan CADİ yüz ve gövdenin birlikte tutulduğu hastalar için oldukça değerlidir. Ancak iç tutarlılığı araştırma grubunda istenen düzeyin biraz altında kalmıştır. Bu nedenle klinikte hastaların izlemi veya araştırma amaçlı kullanılırken beraberinde diğer ölçeklerle birlikte değerlendirilmesi anlamlıdır. (*Türkderm 2010; 44: 25-7*)

Anahtar Kelimeler: Akne, yaşam kalitesi, CADİ

Summary

Background and Design: Acne is a common disease having profound affect on quality of life. Although various quality of life (QoL) scales have been developed, Cardiff Acne Disability Index (CADİ) and Acne Quality of Life (AQOL) scale are most commonly used ones for research. The study aims to investigate the validity of CADİ in Turkish acne patients.

Material and Method: Sixty-eight consecutive acne patients were included for CADİ validation. Test-retest procedure was performed with one week interval. Internal consistency and validity of the CADİ was analyzed through Cronbach's alpha and Pearson's correlation analysis tests.

Results: Cronbach's alpha value for the internal consistency of CADİ was found to be 0.68, close to the satisfactory level, 0.7.

Conclusion: CADİ is an easy to use, time-sparing acne-specific QoL measure. However, since the validity is slightly below satisfactory level it should be used in combination with other measures to evaluate treatment outcome in clinical practice. (*Türkderm 2010; 44: 25-7*)

Key Words: Acne, quality of life, CADİ

Giriş

Akne toplumda %80-90 sıklıkta görülen ve yaşam kalitesini ciddi boyutta etkileyen bir hastalıktır. Akne hastalarının yaklaşık 1/3'ünde hastalığa bağlı psikiyatrik morbidite saptanmaktadır¹⁻³. Son yıllarda tıbbın birçok farklı alanında olduğu gibi dermatolojik hasta-

lıklarda da yaşam kalitesi kavramı önem kazanmıştır. Birçok farklı biçimde tanımlanabilen bu kavram esas olarak, kişinin hastalığı nedeniyle, fiziksel, fonksiyonel, psikolojik/duygusal, sosyal ve mesleki etkilenimini tanımlamaktadır. Bu kavramın güncel pratiğin bir parçası olması sonucunda, tedavi sonuçları, yalnızca hekimin objektif değerlendirmesiyle değil, yaşam kalitesi-

Yazışma Adresi/Address for Correspondence: Dr. Tülin Ergun, Marmara Üniversitesi, Medikososyal Ünitesi, İstanbul, Türkiye
Tel.: +90 216 327 10 10-546 E-posta: tuliner@yaho.com **Geliş Tarihi/Received:** 29.09.2009 **Kabul Tarihi/Accepted:** 24.11.2009

*Türkderm-Deri Hastalıkları ve Frengi Arşivi Dergisi, Galenos Yayınevi tarafından basılmıştır. Her hakkı saklıdır.
Turkderm-Archives of the Turkish Dermatology and Venerology, published by Galenos Publishing. All rights reserved.*

ni belirleyen jenerik veya hastalığa özgü ölçeklerle de yapılmaktadır. Böylelikle hastalığın yarattığı psikososyal ve fonksiyonel bozukluğun tedaviyle ne boyutta düzeldiği ve hasta memnuniyeti de değerlendirilebilmektedir⁴⁻⁶. Dermatolojik hastalıkların geneli için en sık kullanılan yaşam kalite ölçeği (YKÖ) olan Dermatoloji Yaşam Kalite Ölçeğinin (DYKÖ) toplumumuz için geçerliliği kanıtlanmıştır^{7,8}. Akne için geliştirilmiş farklı ölçekler bulunmasına karşın, tüm klinik araştırmalarda ortak olarak kullanılan, altın standart niteliğinde bir ölçek yoktur. Bunun temel nedeni hiçbir ölçeğin tek başına yaşam kalitesini değerlendirmekte yeterli olmamasıdır⁹⁻¹⁴. Akne ile ilgili çalışmalarda sık kullanılan ölçeklerden biri olan Akne Yaşam Kalite Ölçeği (AYKÖ) toplumumuz için geçerliliği kanıtlanmış bir ölçektir¹⁵. "Cardiff Akne Kısıtlılık İndeksi" (CADI), bir diğer akneye özgü yaşam kalite ölçeğidir. Sık kullanılan, yaklaşık bir dakika içinde tamamlanabilen, basit ve pratik bir ölçek olan CADI toplumumuz için henüz geçerliliği kanıtlanmamış bir ölçektir¹¹. Bu araştırmanın amacı CADI'nin geçerliliğini araştırmak ve daha sonraki klinik araştırmalarda farklı ölçekleri birlikte kullanarak duyarlılıklarınının araştırılabilmesi olanak sağlamaktır.

Gereç ve Yöntem

CADI

Beş sorudan oluşan akneye özgü yaşam kalitesi ölçeğidir. Sorular aknenin psikolojik, duygusal, sosyal etkilerini değerlendirmektedir. Sorulara 1-4 arası puan verilebilmekte ve buna göre skor, 0-20 arasında değişebilmektedir. Skorun düşmesi yaşam kalitesinin daha olumsuz etkilendiğini göstermektedir.

Türkçeleştirme

CADI'nin orijinal versiyonu Türkçeye iki bağımsız profesyonel çevirmen tarafından çevrilmiştir. Bu iki çeviri metni arasındaki farklar çevirmenler ve araştırmacıların bir araya gelmesiyle gözden geçirilmiş ve uzlaşa ile Türkçe form oluşturulmuştur. Daha sonra bu form tekrar İngilizceye çevrilmiştir. Bu çevrilmiş metin ile orijinal İngilizce versiyon olası farklılıklar açısından karşılaştırılmıştır. Bu amaçla bir kez daha çevirmen ve araştırmacılar görüşmüş, tüm versiyonları gözden geçirmiş ve Türkçe CADI'nin son halini oluşturmuşlardır (Tablo 1). Geliştirilen bu nihai form, 10 hastalık bir pilot çalışmada değerlendirilmiş, anlaşılabilirliği ve pratik uygulanabilirliğinin yeterli olduğu gözlenmiştir. Bunun üzerine Marmara Üniversitesi Medikosyal Ünitesi Dermatoloji polikliniği ile Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Dermatoloji polikliniklerine akne tedavisi amacıyla başvuran, yazılı onam veren gönüllü akne hastaları araştırmaya alınmıştır. Hasta grubunu, yaşları 14-37 arasında değişen 44'ü kadın, 24'ü erkek 68 ardışık akne hastası oluşturmuştur. Hastaların akne lezyonlarının yerleşimi değerlendirildiğinde tümünde yüz tutulumu ve %57'sinde trunkal akne saptanmıştır. Tüm hastalara CADI'nin Türkçe versiyonu, tedaviden önce ve bir hafta arayla iki kez uygulanmıştır. Test ve tekrar test uygulama sonuçlarının korelasyonu değerlendirilmiş ve $\geq 0,7$ anlamlı olarak kabul edilmiştir.

Araştırma Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik Kurulunca onaylanmıştır ve katılan hastaların tümü yazılı onam vermiştir.

İstatistiksel Analiz

Türkçe-CADI'nin geçerlilik ve geçerliliği Cronbach alfa ve Pearson korelasyon analizi testleriyle değerlendirilmiş ve $p < 0,05$ anlamlı olarak kabul edilmiştir^{16,17}.

Bulgular

Hastaların tümü iki kez testi yaparak çalışmayı tamamlamıştır. Ortalama yaş 21,3 (14-37) olarak saptanmıştır. CADI ölçeğinin beş sorusunun geçerliliği ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Ayrıca ölçeğin iç tutarlılığı ve her bir sorunun diğer sorularla ve testin tümünün toplam değeriyle korelasyonu da analiz edilmiştir. Buna göre beş sorunun iç tutarlılığı için Cronbach alfa değeri 0,68 olarak saptanmıştır. Testteki 3. ve 5. soruların negatif korelasyonunun olduğu gözlenmiştir.

Tablo 2, her bir sorunun ortalama değerini göstermektedir. Tek tek soruların ortalama değerleri karşılaştırıldığında, en düşük değer üçüncü soruya ait olduğu gözlenmiştir. Bu durum, "Sivilceleriniz nedeniyle, son bir aydır mağazalarda giysi değiştirmekten ya da mayo giymekten kaçındınız mı?" şeklindeki üçüncü sorunun, hastaların yaşam kalitesine etkisi en az olan soru olduğunu göstermektedir. Bu soru dışlanarak geçerlilik analizi tekrarlandığında Cronbach alfa değeri 0,69'a yükselmiştir.

Düzeltilmiş soru - toplam korelasyon değerleri gözden geçirildiğinde en düşük değerin 3., sonraki en düşük değerin de 5. sorudan kaynaklandığı saptanmıştır (Cronbach alfa değerleri: 0,266 and 0,321). Bu iki soru dışlandığında ise Cronbach alfa değeri anlamlı değer olan 0,70'e yükselmiştir.

Tartışma

Bu çalışmada, gelecekteki akne çalışmalarında kullanılabilmesi amaçlanarak, öncelikle CADI'nin Türkçe versiyonu-

Tablo 1. CADI'nin Türkçe versiyonu

1. Sivilceleriniz nedeniyle son bir aydır öfke, hayal kırıklığı ya da utanç hissettiniz mi? a. Gerçekten çok fazla b. Fazlaca c. Biraz d. Hiç
2. Sivilceli olmanızın, son bir aydır, günlük sosyal hayatınızı, sosyal etkinlikleri ya da karşı cinsle ilişkilerinizi engellediğini düşünüyor musunuz? a. Tüm etkinlikleri ciddi derecede b. Çoğu etkinliği orta derecede c. Ara sıra veya sadece bazı etkinlikleri d. Hiç
3. Sivilceleriniz nedeniyle, son bir aydır mağazalarda giysi değiştirmekten ya da mayo giymekten kaçındınız mı? a. Her zaman b. Çoğu zaman c. Ara sıra d. Hiç
4. Son bir aydır derinizin (cildinizin) görünümü hakkında hissettiklerinizi nasıl tanımlarsınız? a. Çok ümitsiz ve perişan b. Genellikle endişeli c. Ara sıra endişeli d. Aldırış etmiyorum
5. Sivilcelerinizin şu anda ne kadar kötü olduğunu düşünüyorsunuz? Lütfen belirtiniz. a. Olabileceğinin en kötüsü b. Ciddi bir sorun c. Önemsiz bir sorun d. Sorun değil

nun, çoğunluğu üniversite öğrencilerinden oluşan bir akne popülasyonunda geçerliliği araştırılmıştır. Araştırma eğitimin sürdüğü sonbahar-kış döneminde gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak, ölçek bütün olarak değerlendirildiğinde CADİ'nin iç tutarlılığının çok yakın olmakla birlikte anlamlı değerler altında kaldığı saptanmıştır (Tablo 2). Bu durumun asıl olarak 3. ve 5. sorulardan kaynaklandığı görülmüştür. Üçüncü soru, trunkal aknesi olan hastalar için anlamlıdır. Oysa araştırma grubumuzu oluşturan hastaların %43'ünde trunkal akne yoktu. Bu durum, bu sorunun değerinin düşük kalmasına neden olmuş olabilir. Ayrıca araştırma sonbahar-kış mevsiminde yapıldığı için, hastalar soyunma kabininde mayo-giysi değiştirmeye ilişkin sıkıntı yaşamamış olabilir.

Beşinci soru ise sivilcelerin o anda ne kadar kötü olduğunu değerlendirmeyi amaçlayan, yaşam kalitesinin psikolojik boyutu ile ilgilidir¹¹. Akne, şiddeti kısa süre içerisinde değişebilen bir hastalıktır. Lezyonların yoğunluğunun iki test uygulaması arasında değişmesi bu sonucu açıklayabilir. Bu iki soru dışlandığında ölçeğin değeri anlamlı düzeye ulaşmaktadır.

Daha önce Türk akne hastaları için geçerliliği gösterilen AYKÖ ile bulgularımız karşılaştırıldığında, CADİ'nin çalışılan hasta grubundaki geçerliliğinin daha düşük olduğu saptanmıştır¹⁵. Bu durum birçok farklı nedenle açıklanabilir. Bunun başında, toplumların farklı sosyokültürel değerleri ve gelenekleri yer alır. CADİ, İngiltere'de geliştirilmiş ve Fransız, İskoç, Arap toplumlarında geçerliliği kanıtlanmış ve birçok farklı klinik araştırmada kullanılmış değerli bir ölçektir¹⁸⁻²⁰. Bizim hasta grubumuzun özellikleri, sosyokültürel farklılıklar, araştırmanın yapıldığı mevsim gibi etkenler bulguların literatürden farklı olmasını açıklayabilir. Literatürdeki yaşam kalitesi ölçeği validasyon çalışmalarıyla karşılaştırıldığında hasta sayımız yeterlidir. Ancak değerlerimizin anlamlı sınıra çok yakın olması gene de hasta sayısının artırılmasının gerekli olabileceğini de düşündürmektedir. Literatürle uyumsuzluğu açıklayabilecek bir başka durum, yaşam kalitesi kavramının son derece subjektif ve değişiklik gösteren bir kavram olması olabilir. Bu nedenlerle verilerimizin tüm Türk akne hastalarına genellenmesinden önce, ölçeğin beş sorudan oluşan tam Türkçe versiyonunun farklı ve daha büyük bir grupta, daha geniş bir mevsim aralığında tekrarlanması doğru olacağı kanısındayız.

Günümüzde akne tedavisine yönelik klinik araştırmalarda kullanılacak altın standart niteliğinde objektif bir ölçek yoktur. Barratt ve ark.²⁰ bu konudaki geniş ölçekli literatür araştırması sonucunda tüm objektif değerlendirme sistemlerinin avantaj ve dezavantajlarının olduğunu vurgulamış, klinisyenlerin ve klinik araştırmaları destekleyen ilaç firmalarının kullanılacak ölçekler konusunda uzlaşmaya varılabilmesi için gayret etmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Benzer sorun yaşam kalite ölçekleri için de geçerlidir. Akne çalışmalarında kullanılacak yaşam kalitesi ölçeği konusunda uzlaşılması ge-

reklidir. Ancak kendi toplumumuz göz önüne alındığında AYKÖ ölçeğinin geçerliliği daha anlamlı gibi görünmektedir. On sorudan oluşan biraz daha fazla zaman alan bir ölçek olmasına karşın AYKÖ, ve gövde ve yüzü birlikte tutan akne değerli ve çok pratik olduğu için CADİ'nin birlikte kullanımını değerli olabilir.

Sonuç olarak, CADİ, geçerliliği bu hasta popülasyonunda istenen düzeyin hafifçe altında kalan, aknenin klinik şiddeti ve mevsimsel faktörlerden etkilenebilecek, kısa-kolay anlaşılır ve uygulanabilir bir ölçektir. Tedaviyle ve diğer objektif ve subjektif ölçeklerle uyumunun araştırılması amacıyla bağımsız bir klinik araştırma başlatılmıştır.

Kaynaklar

1. Dalgard F, Gieler U, Holm JQ, Bjertness E, Hauser S: Self-esteem and body satisfaction among late adolescents with acne: results from a population survey. *J Am Acad Dermatol* 2008;59:746-51.
2. Niemeier V, Kupfer J, Demmelbauer-Ebner M et al: Coping with acne vulgaris: evaluation of the chronic skin disorder questionnaire in patients with acne. *Dermatology* 1998;196:108-15.
3. Picardi A, Abeni D, Melchi CF, Puddu P, Pasquini P: Psychiatric morbidity in dermatological outpatients: an issue to be recognized. *Br J Dermatol* 2000;143:983-91.
4. The World Health Organization Quality of Life assessment(WHOQOL): position paper from the World Health Organization: *Soc Sci Med* 1995;41:1403-9.
5. Calman KC: Quality of life in cancer patients: an hypothesis. *J Med Ethics* 1984;10:124-7.
6. Acioz E, Gökdemir G, Köşlü A: Dermatolojide yaşam kalitesi. *Turkderm* 2003;37:16-23.
7. Finlay AY, Khan GK: Dermatology Life Quality Index (DLQI)-a simple practical measure for routine clinical use. *Clin Exp Dermatol* 1994;19:210-6.
8. Oztürkcan S, Ermertcan AT, Eser E, Sahin MT: Cross validation of the Turkish version of dermatology life quality index. *Int J Dermatol* 2006;45:1300-7.
9. Gupta MA, Johnson AM, Gupta AK: The development of an Acne Quality of Life scale: reliability, validity and relation to subjective acne severity in mild to moderate acne vulgaris. *Acta Derm Venereol* 1998;78:451-6.
10. Martin AR, Lookingbill DP, Botek A, Light J, Thiboutot D, Girmann CJ: Health related quality of life among patients with facial acne-assessment of a new acne-specific questionnaire. *Clin Exp Dermatol* 2001;26:380-5.
11. Motley RJ, Finlay AY: Practical use of a disability index in the routine management of acne. *Clin Exp Dermatol* 1992;17:1-3.
12. Dreno B, Alirezai M, Auffret N et al: Clinical and psychological correlation in acne: use of the ECLA and CADİ scales. *Ann Dermatol Venereol* 2007;134:451-5.
13. Oakley AM: The Acne Disability Index: usefulness confirmed. *Australas J Dermatol* 1996;37:37-9.
14. Doshi A, Zaheer A, Stiller MJ: A comparison of current acne grading systems and proposal of a novel system. *Int J Dermatol* 1997;36:416-8.
15. Demircay Z, Senol A, Seckin D, Demir F: Akne vulgarisli hastalarda akne yaşam kalite ölçeğinin Türkçe güvenilirlik çalışması. *Türkderm (Deri Hast Freng Arş)* 2006;40:94-7.
16. Linn RL, Gronlund NE: Measurement and assessment in teaching. 8th ed. Prentice Hall Inc.; 2000.
17. Green Samuel B, Salkind Neil J, Akey Theresa M: Internal consistency estimates of reliability in using SPSS for Windows: Analyzing and Understanding Data. 2nd ed. Prentice Hall Inc.; 2000.
18. Dreno B, Finlay AY, Nocera T, Verrier F, Taieb C, Myon E: The Cardiff Acne Disability Index: cultural and linguistic validation in French. *Dermatology* 2004;208:104-8.
19. Aghaei S, Mazharinia N, Jafari P, Abbasfard Z: The Persian version of Cardiff Acne Disability Index: reliability and validity study. *Saudi Med J* 2006;27:80-2.
20. Barratt H, Hamilton F, Car J, Lyons C, Layton A, Majeed A: Outcome measures in acne vulgaris: systematic review. *Br J Dermatol* 2009;160:132-6.

Tablo 2. CADİ Türkçe versiyonunun sorularının analizleri

Soru	Hasta sayısı	Ortalama±Standart sapma	Cronbach alfa değeri
1	68	1,22±0,69	0,68
2	68	1,20±0,71	
3	68	0,32±0,61	
4	68	1,54±0,69	
5	68	1,86±0,34	